

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

- Επαγγελματική εξουθένωση είναι, σύμφωνα με τη συντάκτρια του Κειμένου 2, η εργασιακή κόπωση που προκαλείται, όταν οι απαιτήσεις του επαγγέλματος είναι υψηλές και, παράλληλα, ο σωματικός και ψυχικός κόπος του εργαζομένου αυξημένος.
- Η συγγραφέας υποστηρίζει ότι θα κατορθώσουμε να «τηλε-εργαζόμαστε» αποτελεσματικά, όταν θα μπορέσουμε να εξαλείψουμε την επαγγελματική εξουθένωση, εκπληρώνοντας – μέσω της αξιοποίησης των προσφορότερων στρατηγικών- τις επαγγελματικές απαιτήσεις με όσο το δυνατόν μικρότερο κόπο.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α. Στις δύο τελευταίες περιόδους του Κειμένου 1 ο συγγραφέας επαναλαμβάνει πέντε φορές το πρόθημα «τηλε-», που σημαίνει μακριά, παρουσιάζοντας emphaticά τις εκφάνσεις του θέματός του, δηλαδή της εξ αποστάσεως εργασίας (στην οποία εμπεριέχονται τόσο η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, από την πλευρά των εκπαιδευτών αλλά και των εκπαιδευομένων, όσο και οι εξ αποστάσεως συνεδριάσεις). Ταυτόχρονα, χρησιμοποιεί πέντε φορές το β΄ πληθυντικό πρόσωπο, απευθυνόμενος στους αναγνώστες του, με σκοπό να επικοινωνήσει μαζί τους και να τους κινητοποιήσει διανοητικά, εμπλέκοντάς τους με άμεσο τρόπο στο θέμα του και ζητώντας τους τη γνώμη τους γι' αυτό. Έτσι, επιδιώκει να αναρτήσουν οι αναγνώστες τα σχόλιά τους στο ιστολόγιο του, καθιστώντας το, μέσω του κειμένου του, έναν διαδικτυακό χώρο ουσιαστικής επικοινωνίας.

β. Στην πρώτη περίοδο του Κειμένου 2 η συγγραφέας χρησιμοποιεί ασύνδετο σχήμα λόγου («όπως θολά-ασαφή όρια ... για την τήρηση των κανονισμών»), καθώς παραθέτει ομοειδείς όρους που χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα. Με αυτόν τον τρόπο δίνει ταχύ ρυθμό και ζωηρότητα στον λόγο της και αναφέρει με ένταση τις πολλαπλές και πολυδιάστατες προκλήσεις της τηλεργασίας.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

- Στο Κείμενο 1 το ύφος είναι ανεπίσημο και απλό (στην τελευταία παράγραφο, οικείο). Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί συχνά το α' ενικό πρόσωπο («τηλεργάζομαι», «πηγαίνω», «μένω», «εννοώ»), το απλό-καθημερινό λεξιλόγιο («πηγαίνω στο γραφείο», «μένω στο σπίτι», «από κάμποσες απόψεις»), τον μικροπερίοδο λόγο (π.χ. στην 1^η, στη 2^η και στην τελευταία παράγραφο). Η επικοινωνιακή περίσταση είναι ανεπίσημη (άρθρο που έχει αναρτηθεί σε προσωπικό ιστολόγιο) και έντονο το στοιχείο της προσωπικής κατάθεσης.
- Αντίθετα, στο Κείμενο 2 το ύφος είναι επίσημο και επιστημονικό-ακαδημαϊκό. Η συγγραφέας χρησιμοποιεί το γ' πρόσωπο (με εξαίρεση τον τίτλο), επεξεργασμένο και ειδικό λεξιλόγιο («φόρτος εργασίας», «αυτονομία», «ανθεκτικότητα», «υψηλές απαιτήσεις», «χαμηλοί πόροι», «επαγγελματική εξουθένωση»), αναφορική λειτουργία της γλώσσας, υποτακτική σύνταξη και διαδοχική υπόταξη (π.χ. «Η υπόθεση είναι ότι ... πόρους τους»). Απευθύνεται στη λογική των αναγνωστών της, με σκοπό να παρουσιάσει τους τρόπους της αποτελεσματικής τηλεργασίας σε μια απολύτως τυπική περίσταση επικοινωνίας, καθώς το κείμενό της είναι επιστημονικό άρθρο.
- Το Κείμενο 1 πετυχαίνει να προσεγγίσει περισσότερο το ενδιαφέρον του αναγνώστη λόγω του απλού ύφους και της αμεσότητάς του. Πρέπει, βέβαια, να επισημανθεί ότι το Κείμενο 1 απευθύνεται στο ευρύ κοινό, ενώ το Κείμενο 2 σ' ένα πιο περιορισμένο, καλλιεργημένο κοινό.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

- Ο αφηγητής νιώθει αποξενωμένος από τον χώρο και τη φύση της εργασίας του. Με έναν λόγο άμεσο, ευθύ και έντονα προφορικό («που να γίνεται μονάχα με μένα», «επειδή τυχαίνει»), δηλωτικό της ταπεινής κοινωνικής του προέλευσης, εξομολογείται σε α' ενικό πρόσωπο την εργασιακή αλλοτρίωση που βιώνει. Εργάζεται σε ένα γερμανικό εργοστάσιο-μεγαθήριο, αλλά δεν γνωρίζει ουσιαστικά ούτε το αντικείμενο της δουλειάς του ούτε τους συν-εργάτες του: η επανάληψη της πρότασης «δουλειά δεν έχουμε» υπογραμμίζει emphaticά, μέσω της λανθάνουσας εναντίωσης, αυτή την αναπάντεχη και παράδοξη άγνοια. Βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από τα μηχανήματα, τους ανθρώπους, την παραγωγή, αλλά ουσιαστικά και ψυχικά είναι μόνος του, καθώς το όλο σύστημα στο οποίο εργάζεται είναι απρόσωπο και απάνθρωπο. Η αντίθεση που δημιουργείται ανάμεσα στο επαναλαμβανόμενο ρήμα «βλέπω» και στην άρνησή του («Δεν την καλοβλέπω τη μορφή τους», «δεν θα με βλέπουνε καν») τονίζει την απομόνωση και τη μοναξιά του. Ο σύγχρονος ευρωπαϊκός, αλλοτριωμένος κόσμος της εργασίας του, με το υποτιθέμενο υψηλό του επίπεδο, αντιπαρατίθεται ειρωνικά στο «ξυλάδικο του Βόλου», όπου η εργασία και η συν-

εργασία είχε ανθρώπινο πρόσωπο, παρά το υποτιθέμενο χαμηλό της επίπεδο. Η πληρωμή, όμως, υπαρκτή στο γερμανικό μεγαθήριο, αλλά ανύπαρκτη στο ελληνικό ξυλάδικο είναι τελικά αυτή που υποσκελίζει τα πάντα και κάνει ανεκτή την αλλοτρίωση που υφίσταται ο αφηγητής.

- *Ο μαθητής/η μαθήτρια διατυπώνει ελεύθερα την άποψή του για τη συναισθηματική στάση του αφηγητή, ανάλογα με τον παραστατικό του/της κύκλο και τις προσλαμβάνουσες που έχει. Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/μαθήτριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί με στοιχεία/χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.*